

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΜΕΣΟΓΕΙΑΣ & ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ**

Πρωτ. 415
Αριθμ. Διεκπ. 237/10-5-2016

Κυριακή τῶν Μυροφόρων 15 Μαΐου 2016

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 117^Η

Πρὸς τοὺς εὐλαβεῖς ἐφημερίους
καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀγαπητοὶ πατέρες καὶ ἀδελφοί,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Ἀσφαλῶς θὰ ἔχετε πληροφορηθεῖ ὅτι τὴν Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ γιὰ ἓνα περίπου δεκαήμερο πρόκειται νὰ συνέλθει στὴν Κρήτη ἢ, ὅπως ὀνομάζεται, Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος. Ἡ Σύνοδος αὐτὴ εἶναι Πανορθόδοξος, μὲ ἄλλα λόγια συμμετέχουν ὅλες οἱ Ὀρθόδοξες Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες μὲ ἀντιπροσωπεῖες τοὺς ἐξ ἀρχιερέων, ἔχοντας ἐπικεφαλῆς τοὺς προέδρους τοὺς, δηλαδὴ τοὺς Πατριάρχες καὶ Ἀρχιεπισκόπους τοὺς. Μερικοὶ τῆς δίνουν χαρακτῆρα Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἂν καὶ γιὰ κάποιους λόγους, ἰδίως τελευταῖα, ἀποφεύγουν νὰ τὴν ὀνομάσουν ἔτσι. Ἡ Σύνοδος αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἴσως τέτοιου μεγέθους στὴ δεύτερη χιλιετία, δηλαδὴ ἡ μόνη μετὰ τὴν ἀπόσχιση τῆς Ρώμης ἀπὸ τὴν ἐνότητα τῶν ὑπολοίπων Ἐκκλησιῶν, ἥτοι ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Μιᾶς, Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ὁμολογοῦμε στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως. Ἀντιλαμβάνεται λοιπὸν κανεὶς τὴ βαρύτητά της καὶ τὶς ἐλπίδες καὶ προσδοκίες ποὺ ἡ σύγκλησός της γεννᾷ. Ὡς ἐκ τούτου, θεωρῶ μέγιστη ποιμαντικὴ εὐθύνη μου νὰ ἀπευθυνθῶ σὲ σᾶς, γιὰ νὰ σᾶς ἐνημερώσω γιὰ τὸ ἦθος καὶ τὴ σημασία της, διότι ὁ λαὸς κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας παράδοση δὲν εἶναι ἀπλὸς θεατῆς τῶν τεκταινομένων, ἀλλὰ συμμετέχει μὲ τὴν προσευχὴ, τὸν λόγο του ἢ καὶ τὴν ὑγιῆ ἀντίδρασή του στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Μία τέτοια Σύνοδος συνέρχεται στὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, μὲ σκοπὸ κυρίως πνευματικό, προκειμένου νὰ ἐνώσει τὸ σῶμα τῶν πιστῶν, νὰ τοὺς στηρίξει, νὰ δείξει τὸν δρόμο τῆς ἀληθείας, νὰ θεραπεύσει τὴ σύγχυση καὶ ταυτόχρονα νὰ δώσει τὴ μαρτυρία τῆς στὸν σύγχρονο κόσμο μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἀποστολῆς τῆς, δηλαδὴ νὰ φανερώσει τὴ μία ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ «εἰς πάντα τὰ ἔθνη» κατὰ τὴν προτροπὴ τοῦ Κυρίου (Ματθ. κη' 29). Αὐτὸ ὀφείλει νὰ τὸ κάνει στηριζόμενη στὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο, ὀρθὰ ἑρμηνευόμενο, στὴν Ἱερὰ Παράδοση τῶν προηγούμενων Συνόδων, στὴ διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων, καὶ φυσικὰ σὲ ἀναφορὰ μὲ τὰ προβλήματα τῆς σύγχρονης ἐποχῆς.

Κατόπιν τούτου, ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ὅτι τὸ μήνυμα καὶ ὁ λόγος μιᾶς τέτοιας Συνόδου πρέπει νὰ εἶναι ξεκάθαρα, πολὺ δυνατά, προφητικά, θεόπνευστα. Προσβλέπουμε σὲ αὐτὴν σὰν νὰ ἀνοίγει τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ ὕστερα ἀπὸ χίλια χρόνια συνοδικῆς σιωπῆς, μάλιστα σὲ μιὰ ἐποχὴ «σκολιὰ καὶ διεστραμμένη» (Δευτ. λβ' 5), γεμάτη σύγχυση, συμβιβασμούς, ἀδιέξοδα, πλάνες, αἰρέσεις, ἄρνηση, ἀθεϊστικὴ μανία, ἀνατροπὲς διαχρονικῶν ἠθικῶν σταθερῶν, πολυμέτρωπη προσβολὴ τῆς ἀνθρώπινης ὄντολογίας, σὲ μιὰ ἐποχὴ παγκόσμιας ἀνασφάλειας, τεχνολογικῆς παντοδυναμίας, ψηφιακῆς αὐτοφυλάκισης, συντονισμένων ὕβρεων κατὰ τοῦ Θεοῦ, μαζικῆς καταστροφῆς ἀρχαιοτάτων πολιτισμῶν, βίαιας μετακίνησης λαῶν ἀπὸ τίς ἱστορικὲς ρίζες τους, ἀποκαλυπτικοῦ διωγμοῦ τῶν χριστιανῶν.

Ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εἶναι «φωνὴ ὑδάτων πολλῶν» (Ψαλμ. κη' 3), «φωνὴ καταρρακτῶν» (Ψαλμ. μα' 8), νὰ συγκλονίσει τὸν κόσμο, νὰ ἀναστήσει νεκρωμένες ζωές. Ἄν γιὰ κάτι τέτοιο δὲν εἴμαστε ἔτοιμοι, τότε καλύτερα νὰ περιμένουμε, τότε καλύτερα, ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμή νὰ ἀναβληθεῖ ἡ Σύνοδος γιὰ ἀργότερα. Τὸ νὰ φωτογραφηθοῦν στὴν Κρήτη τετρακόσιοι ἐπίσκοποι μαζί, μὲ συμβατικὰ χαμόγελα, ἔχοντας προηγουμένως ἀνακατέψει τὸ τίποτα, ἢ ἔχοντας ὑπογράψει κείμενα χωρὶς αἷμα ἀλήθειας καὶ ὕδωρ ζωῆς, χωρὶς τὴ μάχαιρα τοῦ πνευματικοῦ λόγου, μὲ ἀκατανόητες θεολογικὲς διατυπώσεις στοχαστικοῦ ὑποβάθρου, μὲ διάθεση συγκάλυψης τῆς ἀλήθειας καὶ ὠραιοποίησης τῆς πραγματικότητας, ὅλα αὐτὰ ὄχι μόνον θὰ ἀκυρώσουν τὴν οὐσία τῆς Συνόδου, ἀλλὰ καίρια θὰ πλήξουν τὸ κῦρος τῆς Ὁρθόδοξης μαρτυρίας σήμερα καὶ γιὰ πάντα.

Ἡ Σύνοδος πρέπει νὰ γίνῃ, μόνο ἂν ἔχει νὰ πεῖ καὶ νὰ δείξει κάτι τόσο δυνατὸ, ποῦ θὰ ἀναστήσει τίς ἐλπίδες ὅλων μας, ποῦ θὰ φωτίσει τὸ σκοτάδι μας, ποῦ θὰ ἀκυρώσει τίς ὑποψίες τῶν πολιτικῶν καὶ ἐγωιστικῶν σκοπιμοτήτων τῆς

ἐποχῆς μας, ἀκόμη καὶ ἐκκλησιαστικῶν. Διψᾶμε γιὰ ἀλήθεια, ὅλη ἡ οἰκουμένη, γιὰ ἐλπίδα, γιὰ φῶς, γιὰ δύναμη, γιὰ ζωή, γιὰ αὐθεντικότητα. Αὐτὰ λείπουν στὶς μέρες μας. Εἴμαστε κορεσμένοι ἀπὸ ψέμα, συμβιβασμό, μετριότητα, ὑποψιάζουσες σκοπιμότητες, πεθαμένες θρησκευεῖς, ἄνευρη πίστη, θρησκευτικὲς ὑπερβολὲς χωρὶς περιεχόμενο, ρηχὴ καὶ ἀνόητη ἐπίδειξη, ὑποκριτικὸς ἐναγκαλισμὸς. Δὲν ἀντέχουμε ἄλλο τὴν ἐκκοσμίκευση, τὸν συγκρητισμό, τὴν ἀσάφεια, τὴ διγλωσσία, τὴ δημοσιοσχθεσὶτικὴ θεολογία, τὸν ἐκφυλισμὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ μυστήριο ἀποκάλυψης τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ φανέρωσης τοῦ θελήματός Του σὲ θρησκευτικὸ κατασκευάσμα ἐγκόσμιου προσανατολισμοῦ.

Ἐλπίζουμε καὶ προσευχόμεσθε ἡ Σύνοδος νὰ δώσει καὶ μαρτυρία ἐνόητος, ποὺ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι λίγο, ἀλλὰ ὅμως καὶ λόγο προφητικὸ. Πράγματι τὸ ὅτι θὰ συναντηθοῦν ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ θὰ διακηρύξουμε ὅτι παρὰ τὶς ποικίλες γλῶσσες καὶ νοοτροπίες, παρὰ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες, παρὰ τὶς μεταξύ μας παρεξηγήσεις καὶ ἀντιθέσεις, ἴσως διαφορὲς ἢ καὶ συγκρούσεις, μοιραζόμεσθε ὅμως τὴν μία καὶ αὐτὴν πίστη στὴν Τριαδικὴ θεότητα καὶ στὸν Θεάνθρωπο Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αὐτὴν τὴν κοινὴ πίστη διακηρύσσουμε καὶ ὁμολογοῦμε, αὐτὸ εἶναι πολὺ μεγάλο καὶ ἅγιο καὶ καθιστᾶ ἀπὸ μόνο του τὴν Σύνοδο Μεγάλῃ καὶ Ἁγίᾳ.

Χρειαζέται ὅμως καὶ ὁ λόγος τῆς νὰ εἶναι θεόπνευστος. Πρέπει νὰ κάνει, ὅπως καὶ οἱ προηγούμενες Σύνοδοι, τομὴ στὴν ἱστορία, νὰ προσδώσει τιμὴ καὶ ἀξία στὴν ἐποχὴ μας ὅσο τίποτε ἄλλο, νὰ βάλει ἀνεξίτηλη σφραγίδα στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ σήμερα! Ἄλλιῶς δὲν ἀξίζει. Μᾶς ἀρκεῖ ἡ σιωπὴ Του. Δὲν θέλουμε νὰ ἀκούσουμε τὸν ἀνθρώπινο λόγο τῶν συγχρόνων ἐπισκόπων οὔτε νὰ μάθουμε πῶς σκέπτονται οἱ πιὸ ἔξυπνοι καὶ μορφωμένοι ἀπὸ αὐτούς. Θέλουμε νὰ ἀκούσουμε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὰ χεῖλη τῶν ἐπισκόπων μας καὶ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν κραυγὴ τῆς Συνόδου μας. Ἄν οἱ σημερινοὶ χριστιανοὶ δὲν παρηγορηθοῦμε, δὲν στηριχθοῦμε καὶ δὲν φωτισθοῦμε, ἂν οἱ ἐπερχόμενες ἐποχὲς δὲν προστρέχουν σὲ αὐτὴν τὴν Σύνοδο ὡς πηγὴ ἀδιάψευστης ἀλήθειας, τότε ποιὸς ὁ λόγος τῆς συγκλήσεώς της; Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε τετριμμένος οὔτε μισὸς οὔτε λίγος.

Καὶ βέβαια δὲν εἶναι λίγα αὐτὰ ποὺ ἔχει νὰ πεῖ καὶ ποὺ πρέπει νὰ πεῖ ἡ Σύνοδος. Μιὰ χιλιετία ἐμπνευσμένη ἀπὸ θεολογικὴ σοφία σὰν αὐτὴν τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, μιὰ ἐμπειρία ἀδιάκοπης συνεχοῦς λατρείας, μάλιστα ἀναλυμένη ἀπὸ θεολόγους Ἁγίους ὅπως ὁ Νικόλαος Καβάσιλας καὶ ὁ Συμεὼν Θεσ-

σαλονίκης, μιὰ ζωὴ γεμάτη ὁμολογία καὶ αἷμα νεομαρτύρων, ποτισμένη ἀπὸ ἰδρώτες μεγάλων ἀσκητικῶν μορφῶν, ὅπως ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ καὶ ὁ σύγχρονος ἅγιος Παῖσιος, σφραγισμένη ἀπὸ σημεῖα καὶ θαύματα ἀγίων, μέχρι καὶ τὶς μέρες μας, ὅπως ὁ ἅγιος Νεκτᾶριος καὶ ὁ ἅγιος Λουκάς Ἀρχιεπίσκοπος Κριμαίας, οἱ ἅγιοι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, τῶν Βαλκανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς οἰκουμένης, μιὰ πορεία μέσα στὴ θάλασσα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐντὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητας εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἀποτυπωθεῖ ὡς «καινὸς λόγος» στὸ μήνυμα τῆς Μεγάλης Συνόδου. Σήμερα πού ὁ ἄνθρωπος κατάντησε μία βιολογικὴ μηχανὴ ἢ μία κοινωνικὴ μονάδα ἢ ἐκφυλίσθηκε σὲ ἐφήμερα ὄντοτα ἢ συσκευὴ ἐλεγχόμενης σκέψης, πῶς εἶναι δυνατὸν ἢ Ὁρθόδοξη μαρτυρία τῆς κοινωνίας τοῦ Θεοῦ, διατυπωμένη καὶ ἐμπειρικὰ τεκμηριωμένη μέσα στοὺς ναοὺς μας καὶ τὰ μοναστήρια μας, στὰ μυστήρια καὶ τὴ ζωὴ μας νὰ μὴν κατατεθεῖ ὡς στεντόρεια πανορθόδοξη κραυγὴ στὴν ἐποχὴ μας; Μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰ φανταστοῦμε ὅτι σὲ μιὰ ἐποχὴ ὕπουλου καὶ ἀπννοῦς διωγμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, πρωτοφανοῦς πνευματικῆς ἀσφυξίας, σύγχυσης καὶ «*συννοχῆς ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου*» (Λουκ. κα' 25), σὲ μιὰ ἐποχὴ μὲ ἔντονη τὴν ἀγωνία τῶν ἐσχάτων, ἡ Μεγάλη καὶ μοναδικὴ αὐτὴ Σύνοδος τῶν Ὁρθοδόξων θὰ ἀρκεσθεῖ σὲ δελτία τύπου, ἀνακοινωθέντα καὶ φωτογραφίσεις, ὅλα γυμνὰ ἀπὸ νόημα καὶ στεγνὰ ἀπὸ περιεχόμενο.

Ἡ Σύνοδος ὅμως εἶναι καὶ ἡ μόνη ἀπὸ τοῦ Σχίσματος καὶ ἐντεῦθεν. Ἡ ἀπόσχιση τῆς Δύσεως ἀπὸ τὸν ἐκκλησιαστικὸ κορμὸ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἔχει γεννήσει πλάνες, ἑτεροδιδασκαλίες καὶ αἰρετικὲς δοξασίες, γιὰ τὶς ὁποῖες ἴσως ἡ εὐθύνη τῶν σημερινῶν χριστιανῶν τῆς Δύσεως νὰ μὴν εἶναι τόση ὅση συχνὰ παρουσιάζεται. Ἡ εὐθύνη ὅμως τῆς Συνόδου νὰ μᾶς προστατεύσει ἀπὸ κάθε τέτοιο κίνδυνο, ὄχι ἐλέγχοντας σκληρὰ καὶ ἀνελέπτα αὐτοὺς πού ἀνυποψίαστοι κληρονόμησαν τὴν πλάνη, ἀλλὰ προσδιορίζοντάς τιν με πόνου, ἀγάπη καὶ θεολογικὴ ἀκρίβεια εἶναι τεράστια. Ὅπως καὶ ἡ εὐθύνη τῆς νὰ προσκαλεῖ πρωτίστως καὶ ταυτόχρονα τοὺς Ὁρθοδόξους σὲ μετάνοια, προκειμένου νὰ ζήσουμε μὲ συνέπεια τὴν ἀλήθεια ἐμεῖς πού εἴχαμε τὴ μεγάλη εὐνοια τοῦ Θεοῦ ἢ νὰ τὴν κληρονομήσουμε ἢ νὰ τὴν συναντήσουμε στὸν δρόμο μας, εἶναι ἀπροσμέτρητη. Γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν οἱ ἄλλοι, πρέπει νὰ μετανοοῦμε προηγουμένως ἐμεῖς. Ἄν δὲν ζοῦμε αὐτό, τότε πάσχει ἡ Ὁρθοδοξία πού ὁμολογοῦμε. Καὶ ἂν αὐτὸ δὲν μᾶς τὸ πεῖ ἡ Σύνοδος, τότε μπορεῖ νὰ εἶναι Μεγάλη, ἀλλὰ δὲν θὰ εἶναι Ὁρθόδοξος.

Εἶναι ἄραγε ὁ οἰκουμενισμὸς αἵρεση; Θὰ μποροῦσε ὑπὸ ὄρους νὰ ἀποτελεῖ εὐλογημένη πρωτοβουλία; Εἶναι ὁ ἀντι-οικουμενισμὸς πάντοτε θεάρεστη

όμολογία; Μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι μία καὶ ὄχι καθολικὴ καὶ ἁγία, δηλαδὴ νὰ δίνει ἔμφαση στὴν Ὁρθόδοξη ὁμολογία καὶ ὄχι ἀντίστοιχη ἱεραποστολικὴ μαρτυρία; Θὰ μπορούσε νὰ εἶναι καθολικὴ χωρὶς νὰ εἶναι μία, δηλαδὴ νὰ ἐπιδιώκει τὴν ἐνότητα τῶν χριστιανῶν θυσιάζοντας τὴν μοναδικότητά της, μὲ ἄλλα λόγια τὴν αὐτοσυνειδησία της ὅτι αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία;

Περιμένουμε ἀπὸ τὴν Σύνοδο αὐτὴ νὰ μᾶς μιλήσει πειστικὰ γιὰ τὴ μοναδικότητα, τὴν ἀγιότητα, τὴν καθολικότητα καὶ ἀποστολικότητα τῆς Ἐκκλησίας μέσα ἀπὸ μία διάλεκτο αὐθεντικοῦ λόγου, μετανοίας καὶ ἔμπρακτης ἀγιότητος πρὸς τοὺς Ὁρθοδόξους, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους καὶ ὄχι μὲ ὑπερφίαλες θριαμβολογίες ἢ μὲ γλυκόλογα κούφινων κοσμικῶν ἰσορροπιῶν. Ἔχουμε ἀνάγκη νὰ μάθουμε ποιὸ εἶναι τὸ «πατροπαράδοτον σέβας», ὑπὲρ τοῦ ὁποίου καὶ μυριάκις οἱ πρόγονοί μας στὴν Κωνσταντινούπολη δῆλωναν ὅτι εἶναι διατεθειμένοι νὰ ἀποθάνουν (*«Οὐκ ἀρνησόμεθά σε, φίλη Ὁρθοδοξία· οὐ ψευσόμεθά σοι, πατροπαράδοτον σέβας... ἐν σοὶ ἐγεννήθημεν, ἐν σοὶ ζῶμεν, καὶ ἐν σοὶ κοιμηθησόμεθα· εἰ δὲ καλέσοι καιρός, καὶ μυριάκις ὑπὲρ σοῦ τεθνηζόμεθα»*, Ἰωσήφ Βρυέννιος).

Ἄν ὁ οἰκουμενισμὸς μας δὲν εἶναι ἱεραποστολικὸς καὶ προφητικὸς, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι Ὁρθόδοξος καὶ ἐκκλησιαστικὸς.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, σᾶς καλῶ ὅλους σὲ ταπεινὴ ἐπαγρύπνηση, σὲ θερμὴ προσευχὴ, σὲ ἀγῶνα καὶ μετάνοια, ὥστε νὰ δώσει ὁ Θεὸς ἡ Σύνοδος αὐτὴ νὰ ἐκφράσει τὴ δικὴ Του φωνή, ὁ λόγος της νὰ εἶναι πραγματικὰ θεόπνευστος καὶ νὰ ἀναστηθεῖ ἔτσι στὶς καρδιές μας ἡ πεποίθησις ὅτι «ζῆ Κύριος» καὶ σήμερα. Τὸ ἔχουμε ὅλοι μας, ὅλος ὁ κόσμος, τόση ἀνάγκη! Μόνον ἔτσι ἡ Σύνοδος θὰ εἶναι Ἁγία κατ' ἀκρίβειαν καὶ ὄχι κατ' οἰκονομίαν.

Ἄν ἡ Σύνοδος δὲν εἶναι Ἁγία, δὲν θὰ εἶναι οὔτε Μεγάλη, καὶ ἂν δὲν εἶναι Μεγάλη, τότε μεγάλο θὰ παραμείνει τὸ ἐρώτημα τῆς συγκλήσεώς της.

Μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ ἀναστάσιμες εὐχές,

† Ὁ Μεσογαίας & Λαυρεωτικῆς Νικόλαος